



ПРАКТИЧНИ ВОДИЧ ЗА ПРИМЕНУ ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ



Пројекат финансира
Европска унија



ПРАВОСУДНА
АКАДЕМИЈА



РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО
ПРАВДЕ

Изјава о ограничењу одговорности. Ова публикација је израђена уз помоћ Европске уније. Садржај ове публикације искључива је одговорност пројекта „Подршка Европске уније Правосудној академији” и ни у ком случају не одражава ставове Европске уније.

ПРАКТИЧНИ ВОДИЧ
ЗА ПРИМЕНУ
ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Београд 2018

ПРЕДГОВОР.....	3
1. Увод.....	4
2. Значај Европске конвенције за заштиту људских права, њен положај у правном систему Републике Србије и обавезујући карактер пресуда Европског суда за људска права.....	6
3. Судско одлучивање и методологија за примену праксе Европског суда за људска права.....	9
3.1. Сажетак методологије и приказ тока судског одлучивања.....	9
3.1.1. Идентификација питања.....	9
3.1.2. Идентификација релевантне праксе.....	10
3.1.3. Коришћење судске праксе у контексту.....	10
3.1.4. Смернице за цитирање.....	11
4. Доступни извори судске праксе.....	15
4.1. Извори судске праксе на српском језику.....	15
4.1.1. Правосудна академија.....	15
4.1.1.1. е-ЈУРИС.....	16
4.1.1.2. Мрежа експерата за ЕКЉП.....	20
4.1.2. Заступник Републике Србије пред Европским судом за људска права.....	21
4.1.3. Уставни суд Републике Србије.....	22
4.1.4. Врховни касациони суд Републике Србије.....	23
4.1.5. Aire Centre база пресуда Европског суда за људска права.....	23
4.1.6. Заступник Босне и Херцеговине пред Европским судом за људска права.....	25
4.2. Извори судске праксе на хрватском језику.....	25
4.2.1. Заступник Републике Хрватске пред Европским судом за људска права.....	25
5. HUDOC – База судске праксе Европског суда за људска права.....	27
6. European Programme for Human Rights Education for Legal Professionals (HELP) – Европски програм за едукацију о људским правима за правнике.....	28
7. Публикације и приручници о пракси Европског суда за људска права и примени Европске конвенције за људска права.....	30
7.1. Публикација “Finding and Understanding the Case-Law of the European Court of Human Rights” – Проналажење и разумевање праксе Европског суда за људска права.....	30
7.2. Case-Law Information Note – Информације о судској пракси.....	30
7.3. Reports of Judgements and Decisions and E-Reports – Извештаји о пресудама и одлукама и електронски извештаји.....	30
7.4. Overview of the Court’s Recent Case-Law – Преглед најновије праксе Европског суда за људска права.....	31
7.5. Admissibility Guide – Практични водич кроз услове прихватљивости представке.....	31
7.6. Case-Law Guides – Водичи кроз судску праксу.....	31
7.7. Factsheets and Country Profile – Информације о пресудама и профил земље.....	32
7.8. Case-Law Research Reports – Извештаји о истраживањима судске праксе.....	32
7.9. Joint Publications of European Court of Human Rights and European Union Agency For Fundamental Rights (FRA) – Заједничке публикације Европског суда за људска права и Агенције за основна права Европске уније.....	32
7.10. Human Rights Handbooks – Приручници о људским правима.....	33
8. Проблеми у вези са применом Европске конвенције о људским правима у Републици Србији.....	34

ПРЕДГОВОР

Европска конвенција о људским правима је важан инструмент у рукама судства Републике Србије: омогућава нашим судовима примену једног од најцеловитијих и најразвијених механизма заштите људских права, истовремено помажући у остваривању уставне улоге судова у обезбеђивању владавине права.

Захваљујући својој релевантности, Европска конвенција за заштиту људских права је све више присутна како у обраћању странака судовима, тако и у образложењу судских одлука.

Конвенцијске стандарде и принципе наши судови примењују све више у свом свакодневном раду. Овакво поступање судија захтева додатни напор носилаца правосудних функција, јер се додатно усложњава и онако комплексан домаћи нормативни оквир. Судије стога, имају посебну одговорност за пуну примену Конвенције, укључујући и позивање у својим одлукама на најновију праксу Европског суда за људска права.

Ово стога, јер је право Европске конвенције засновано на тексту тог документа, али оно у суштини представља право које је својим деловањем и тумачењем одредаба Конвенције створио Европски суд за људска права. Због тога се право Конвенције не може сазнати само из текста тог документа, него једино из пресуда Европског суда. Број тих пресуда је огроман, због тога је потребно имати поуздана и увек најсвежија обавештења о стању судске праксе, како би се могло поступати, било да се то чини пред европском инстанцом у Стразбуру, било пред домаћим судовима.

Практичним водичем који је пред вама, изазови у примени Европске конвенције требало би да буду олакшани, водич је дизајниран тако да омогући практичарима значајну уштеду у времену приликом решавања дилева везаних за утврђивање релевантности контекста за одређени предмет, али и саме примене Конвенције као и праксе Европског суда. Коришћењем различитих алата, представљених у водичу, судијама ће бити поједностављено разумевање како комплексности Европске конвенције тако и начина на који Европски суд тумачи Конвенцију.

Постоји, наравно много корисних приручника на ову тему, али задовољство ми је што могу да истакнем да управо овај водич садржи неке од најкориснијих и најрелевантнијих упутстава за разумевање и примену Конвенције.

Овом приликом, захвалио бих се експертима ангажованим у раду на пројекту “Подршка Европске уније Правосудној академији”, на публиковању практичног водича за примену Европске конвенције о људским правима, који се судијама у Републици Србији ставља на располагање и коришћење. Такође, искрено се надам да ћемо управо на овај начин успоставити још једну, у мноштву већ постојећих веза између наших судова и пан-европског система за заштиту људских права, јачајући истовремено процесни материјалноправне гаранције за пуну заштиту људских права пред домаћим судовима.

ПРЕДСЕДНИК
ВРХОВНОГ КАСАЦИОНОГ СУДА
Драјомир Милојевић

УВОД

Заштита људских права императив је сваког друштва које тежи демократији и Устав Републике Србије (у даљем тексту Устав РС) стоји чврсто на тој премиси. Пракса Европског суда за људска права (у даљем тексту ЕСЉП) у примени Европске конвенције за заштиту људских права (у даљем тексту ЕКЉП) показује, међутим, да остваривање тог императива није нимало лак ни једноставан задатак те да и земље које пуно дуже примењују ЕКЉП понекад не успевају да схвате вишеслојност концепта људских права.

Из члана 16 став 2 и члана 18 ставови 2 и 3 Устава РС произилази да је ЕКЉП као саставни део правног поретка Републике Србије (у даљем тексту РС) непосредно примењива у РС и да се њене одредбе тумаче сагласно пракси ЕСЉП. О значају непосредне примене Конвенције говори Бриселска декларација усвојена на министарској конференцији држава чланица Савета Европе 27. марта 2015. године, којом се указује на примарну улогу држава чланица у примени Конвенције, а посебно судова „као првих чувара људских права“, у светлу стандарда које је поставила пракса, све у складу са принципом супсидијарности.

При томе, битно је имати у виду да је одредбе ЕКЉП потребно тумачити како у складу са пресудама ЕСЉП које се донете против РС, тако и у складу с онима које су донете против других држава уговорница ЕКЉП. С обзиром на то да је уставна обавеза судова да судске одлуке заснивају на ЕКЉП, пред правосуђе РС намеће се задатак да се приликом суђења придржавају стандарда који су развијени у примени ЕКЉП.

Чланом 31 Закона о уређењу судова наложено је судовима увођење посебних регистара правноснажних пресуда у којима су се судови позвали на одредбе ЕКЉП као и посебне евиденције пресуда и одлука у којима су судови у образложењу пресуде навели ставове усвојене у пракси ЕСЉП.

Овај цео процес прилагођавања и усвајања знања, техника и метода који произлазе из одлука ЕСЉП налаже постепену промену начина приступа правним проблемима и промену начина размишљања о последицама које нека законска одредба производи на права и обавезе појединца. Тај процес не значи, међутим, једнострану рецепцију конвенцијских стандарда. Непосредна примена ЕКЉП у правном поретку РС би требала да има за последицу укључивање домаћих концепата у конвенцијски систем заштите људских права чиме би тај систем имао и ноту српских вредности.

Како би се процес прилагођавања стандардима и њиховог укључивања у судско одлучивање одвијао несметано, пројекат „Подршка Европске уније Правосудној

академији” припремио је овај практични водич чија је сврха да на једном месту обједини доступне изворе судске праксе ЕСЉП на основу којих ће правосудни органи стећи могућност да брзо и једноставно дођу до информација које су им потребне како би приликом примене домаћег законодавства пружили ефикасну заштиту људских права. Коначна сврха водича је подизање нивоа знања у подручју заштите људских права.

Након кратког прегледа значаја ЕКЉП и њеног правног положаја у правном поретку РС, водич корисника уводи у основе методологије за примену праксе ЕСЉП у току доношења судских одлука, а затим приступа прегледу доступних извора.

Пројекат „Подршка Европске уније Правосудној академији” развио је и унапредио различите инструменте који треба да помогну и приближе конвенцијске стандарде судијама у току суђења. Тако ће моћи да се путем тзв. „унакрсног повезивања” успостави веза домаћег законодавства с одговарајућим чланом ЕКЉП која је израђена на основу случајева поводом којих је донета пресуда ЕСЉП, било да се поступак водио против РС било против неке од других држава уговорница ЕКЉП. Пројекат је израдио неколико правних концепата који су развијени у судској пракси ЕСЉП. Анализа појединих важних пресуда ЕСЉП на прегледан начин приближава корисницима суштину приступа ЕСЉП одређеним питањима. На крају, база података о пресудама ЕСЉП против РС представља српску верзију HUDOC-а, тј. базе података праксе ЕСЉП.

У жељи да се носиоци правосудних функција што лакше сналазе у доступним изворима праксе ЕСЉП, водич је због разумљивости раздвојио изворе који дају преглед праксе или публикација на српском и хрватском језику (имајући у виду њихове језичке сличности и сродности) с једне стране, у односу на оне који су доступни на енглеском, француском или неком другом страном језику, с друге стране. Све ово, наравно, подразумева опремљеност и могућност коришћења интернета на радном месту за судије и тужиоце у циљу приступа изворима, али и интернет страници Правосудне академије чија је сврха, између осталог, да буде место надградње судијског знања као и место размене мишљења и ставова судија о важним аспектима суђења.

Будући да број извора и информација о ЕКЉП и пракси ЕСЉП константно расте израдом нових инструмената и издавањем нових публикација како у РС тако и у иностранству, ова верзија практичног водича није замишљена као коначна. Правосудна академија ће периодично ажурирати ову публикацију у циљу обезбеђивања правовремених информација корисницима својих услуга.

Значај Европске конвенције за заштиту људских права, њен положај у правном систему Републике Србије и обавезујући карактер пресуда Европског суда за људска права¹

Положај међународног права у правном поретку РС, укључујући и ЕКЉП дефинисан је Уставом РС из 2006.

Устав РС прописује да су општеприхваћена правила међународног права² и потврђени међународни уговори саставни део српског правног поретка и да се непосредно примењују.³ То значи да РС прихвата монистички приступ, који подразумева да је ЕКЉП - на начин како је тумачи и примењује ЕСЉП - саставни део домаћег правног поретка и на њу се може позвати чак и у случају правне празнине или несагласности с домаћим нормама. Овај положај додатно подржава и уставна одредба која гарантује непосредну примену људских и мањинских права која су зајемчена „општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима и законима.”⁴

Како је РС ратификовала ЕКЉП у марту 2004,⁵ овај међународни уговор је саставни део српског правног система. Устав РС не прихвата апсолутни примат међународног права јер у члану 16 ставу 2 наводи како сви међународни уговори, а тиме и ЕКЉП, морају бити у складу с Уставом РС. И поред тога, међутим, ЕКЉП је хијерархијски изнад закона и осталих општих аката који не смеју бити у супротности с ЕКЉП.⁶ Стога, Устав РС прописује следећу хијерархију правних норми: Устав, међународно право (што значи и ЕКЉП), закони и подзаконски акти.

Напред наведена хијерархија норми у српском правном поретку потврђена је и у члану 167 ставу 1 алинеји 1 Устава РС који прописује да Уставни суд РС одлучује о сагласности закона и других општих аката с Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима (ЕКЉП) као и сагласности потврђених

¹ Овај део Водича чини превод одговарајућих делова Извештаја „Application of European Court for Human Rights’ Case Law in the Judicial Decision Making in Serbia: Analysis and Recommendations” којег су припремили др. Ивана Крстић и др. Крешимир Камбер за пројекат „Подршке Правосудној академији”. Све фусноте и примедбе прате оригинални Извештај.

² Устав РС користи термин „општеприхваћена правила међународног права”. Овај извор права је признат чланом 38 став 2 Статута Међународног суда правде као „ доказ опште праксе која је прихваћена као право”. Ово је написани извор права који се развија кроз дуг период, унифицирану праксу земаља и којег прати свест о његовој обавезности.

³ Члан 16 став 2 Устава РС.

⁴ Члан 18 став 2 Устава РС.

⁵ Закон о ратификацији Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, Службени лист Србије и Црне Горе, Међународни уговори, бр. 9/2003, 5/2005, 7/2005 – Исправак и Службени лист Републике Србије - Међународни уговори, бр. 12/2010.

⁶ Члан 194 став 6 Устава предвиђа „Закони и други општи акти донети у Републици Србији не смеју бити у супротности са потврђеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права.

међународних уговора (ЕКЉП) с Уставом. Законом само може да се регулише начин вршења људских права - ако Устав садржи изричито овлашћење законодавца да поступа на тај начин и ако је, због природе одређеног права, потребно законом регулисати начин његовог вршења.

Уз то, Устав РС садржи одредбу о тумачењу каталога људских и мањинских права зајемчених у члановима 21-80. С тим у вези, члан 18 став 3 Устава РС прописује да се „одредбе о људским и мањинским правима тумаче (се) у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење”. Овде су уставотворци имали у виду пресуде ЕСЉП и одлуке комисија Уједињених нација за људска права.⁷ Такође је важно да се нагласи да се одредбе о људским правима не тумаче само у складу с принципима која произилазе из одлука против РС, као што то произлази из чланова 1 и 46 ЕКЉП, него и у складу с начелима и стандардима који проистичу из пресуда које су донесене против других држава уговорница ЕКЉП. Ова одредба представља још један доказ да су уставотворци имали намеру да укажу на важност међународних надзорних тела у подручју заштите људских права која обично имају право аутентичног тумачења конвенција на основи којих су установљена. Када је реч о ЕКЉП, ово међународно тело надлежно је за њено аутентично тумачење одређивањем садржаја зајемчених права и слобода и опсега државних обавеза.

Коначно, према Уставу РС, српски судови суде на основу Устава, закона и других општих аката, када је то предвиђено законом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима.⁸ Додатно, судске одлуке се заснивају на Уставу и закону као и на потврђеним међународним уговорима (ЕКЉП), као и пропису донетом на основу закона.⁹ *Другим речима, српски судови се морају ослањати на праксу ЕСЉП у својим одлукама када јој предмет суђења има везе с ЕКЉП.*

Према члану 46 ЕКЉП, државе уговорнице ЕКЉП обавезне су да се повинују правоснажној пресуди ЕСЉП у сваком предмету у којем су странке. Сагласност с одлукама ЕСЉП обезбеђује се путем процеса извршења који надгледа Савет министара Савета Европе. То значи да када ЕСЉП утврди повреду ЕКЉП, та пресуда ствара правну обавезу датој држави да се придржава налаза ЕСЉП.

Потребно је истакнути да члан 1 ЕКЉП прописује да државе јемче „свакоме у својој надлежности права и слободе” одређене у њеном каталогу. Обавеза је ЕСЉП да обезбеди да државе испуне ову обавезу, а члан 32 даје ЕСЉП искључиву надлежност у погледу „свих предмета који се тичу тумачења и примене ове Конвенције.”

ЕСЉП у том смислу ствара предвидљив оквир и садржај конвенцијских обавеза које

⁷ Члан 11 Закона о објављивању закона и других прописа и аката („Службени гласник РС”, бр. 45/2013) прописује да се пресуде ЕСЉП које се односе на РС и одлуке уговорних тела Уједињених нација за заштиту људских права које се односе на РС објављују у Службеном гласнику.

⁸ Члан 142 став 2 Устава РС.

⁹ Члан 145 став 2 Устава РС.

су примењиве мимо одређених странака и околности случаја. Другим речима, у својој пракси, ЕСЉП сигнализира смер својих будућих одлука и ствара *de facto* правне обавезе за државе уговорнице ЕКЉП. Стога може да се прихвати да пракса ЕСЉП обликује државна очекивања усклађености с ЕКЉП и тако присиљава да се државе понашају у складу с конвенцијским правом.¹⁰

Ово у практичном смислу значи да су судови и остали органи одређене државе уговорнице ЕКЉП дужни да следе праксу која одређује опсег и садржај обавеза ЕКЉП развијених у односу на друге државе или претходне случајеве против њихове државе. То је зато што могу разумно да очекују да ће ЕСЉП на исти начин да одлучује у другом, битно сличном случају, који се односи на дату државу уговорницу. Национални судови и други органи на тај начин могу да спрече и неповољну одлуку у евентуалном будућем случају пред ЕСЉП.

Према томе, национални органи треба да донесу одговарајуће закључке на основу пресуде којом се утврђује повреда ЕКЉП од стране неке друге државе, ако исти правни проблем постоји или би могао да настане у њиховим системима. Национални судови, посебно, треба да воде рачуна о релевантним конвенцијским принципима који су развијени у пракси ЕСЉП током формулисања пресуда.

3

Судско одлучивање и методологија за примену праксе Европског суда за људска права

Савет Европе је у оквиру пројекта „Правосуђе на темељима људских права” издао публикацију „Водич за израду њрвосџейених судских одлука из ѓрађанске маѓерије с осврѓом на навођења ѓресуда Евројској суда за људска ѓрава”. Водич је штампан, а доступан је и у пдф издању на <https://www.coe.int/en/web/national-implementation> до којег се може приступити на десној страни у одељку „Key information and Documentation” испод којег се налази „Publications”. Приступом „Publications”, иде се на „Other Publications” у којем се налази не само наведени водич него и други документи Савета Европе на српском језику. Потребно је само проверити речи: „Language available: SRB”. Такође, дати водич је доступан и скенирањем QR кода.



Имајући на уму право на правично суђење и потребу да се с тим у вези изради приручник, овај водич даје правни оквир и хијерархију извора права и посебан нагласак ставља на доказивање, правила о терету доказивања, као и на оцену доказа који су од посебног значаја за квалитет судске одлуке. У оквиру тог дела обрађен је и доказни поступак и ставови ЕСЉП.

У оквиру USAID „Пројекта за реформу правосуђа и одговорну власт” израђен је приручник за судије прекршајних судова „Правилна израда ѓресуде” у којем се уз уважавање свих процесних правила детаљно описује начин израде пресуде у прекршајном поступку.

Као допринос и једној и другој публикацији може да се сматра поглавље „Методологија за примену праксе Европског суда” која је сачињена у оквиру Извештаја о примени праксе ЕСЉП у судском одлучивању: анализа и препоруке” (види фусноту 1). Циљ методологије је да допринесе квалитету израде судских одлука уз пружање механизма за превазилажење недостатака у примени конвенцијског права током судског одлучивања.

3.1. САЖЕТАК МЕТОДОЛОГИЈЕ И ПРИКАЗ ТОКА СУДСКОГ ОДЛУЧИВАЊА

3.1.1. Идентификација питања

Дужност судија да обезбеде поштовање обавеза које произилазе из ЕКЉП поставља пред њих у току суђења следеће захтеве:

1. Судија прво мора да у конкретном случају идентификује релевантно конвенцијско питање, тј. потребно је да препозна да се случај тиче људских права и да препозна могућу повреду;
2. Питање повреде људских права заштићених Уставом РС врло је вероватно истовремено и питање повреде права заштићених ЕКЉП, што додатно значи да се ЕКЉП треба консултовати;

3. Судија треба да буде свестан „домашаја” конвенцијског права односно треба да се запита што се одређеним правом штити или од које врсте неправде дата конвенцијска одредба штити његове носиоце;
4. Судија мора да буде у могућности да препозна да ли конкретан случај доводи у питање неку од материјалноправних одредаба ЕКЉП с обзиром на то да је већина њих материјалноправне природе или да се, пак, ради о питањима процесноправног карактера;
5. При идентификацији питања судија треба да води рачуна о принципима и стандардима који се односе на
 - ▶ подручје слободне процене о питањима о којима не постоји консензус међу државама;
 - ▶ аутономно значење различитих правних концепата – ЕСЉП није везан тумачењима и принципима у домаћем праву;
 - ▶ позитивне обавезе државе – иако се ЕКЉП-ом намећу примарно негативне обавезе према држави, што значи да се од њих тражи да се суздрже од кршења људских права, неке одредбе морају да се тумаче тако да стварају позитивне обавезе према држави што значи да држава треба да предузима мере како би заштитила уживање права од мешања из других извора;
 - ▶ тумачење конвенцијских права у „складу” с осталим изворима међународног права.

3.1.2. Идентификација релевантне праксе

У случају одлучивања о одређеном предмету, судија треба да се позове на случај само када је он релевантан за решавање конкретног предмета и позивање треба да буде довољно образложено. Ниво детаљности у образложењу одлуке зависи од сложености питања које се испитује.

Увек треба инсистирати на навођењу директних извора, док секундарни извори треба да буду проверени, а ако има више релевантних ауторитета, праксу ЕСЉП треба користити следећим редоследом:

- ▶ случајеви против Србије;
- ▶ случајеви који се односе на државе са сличном правном традицијом;
- ▶ други случајеви;

с тим да предност треба увек дати директној релевантној судској пракси.

Судску праксу ЕСЉП треба користити водећи рачуна прво о пресудама и одлукама Великог већа, затим пресудама и одлукама већа и изузетно о одлукама одбора, с тим да као релевантан ауторитет треба користити само коначне одлуке.

3.1.3. Коришћење судске праксе у контексту

При коришћењу судске праксе потребно је пажљиво проценити да ли се питање из домена ЕКЉП појављује у контексту прелиминарних питања, или пак одлука о меритуму.

Свако одступање од анализе ЕКЉП треба да буде јасно и транспарентно наведено у образложењу пресуде.

Такође, треба обезбедити унутрашњу конзистентност цитирања и то

- ▶ разумевањем праксе ЕСЉП као сета принципа;
- ▶ навођењем само у односу на примену права, као и
- ▶ фокусирањем на релевантне ставове цитираног ауторитета.

ЕКЉП треба тумачити и примењивати у целини и на начин да буде у складу с другим стандардима међународног права.

Образложење пресуде или одлуке треба да садржи навођење општег принципа из ЕКЉП и његову применљивост на принципе конкретног случаја о којем се одлучује.

3.1.4. Смернице за цитирање

Назив предмета ЕСЉП треба да се користи на начин да обезбеди једноставну идентификацију извора који се наводи. Начин цитирања случаја од стране самог ЕСЉП треба да послужи као водеће упутство за цитирање. Случајеви треба да се транскрибују на српски и на ћирилицу тако да се води рачуна о уједначености и тачности.

Правилно цитирање праксе ЕСЉП подразумева:

1. тачност;
2. називи случајева треба да буду адекватно назначени;
3. репродукција принципа из праксе ЕСЉП треба да буде тачна и прецизна, и
4. потребно је навођење одговарајућих уводних речи (нпр. супротно, слично, ...)

Сви судови треба да воде рачуна о конзистентности и једнообразности цитирања праксе ЕСЉП. Од највиших судова у земљи се очекује да играју посебно значајну улогу у обезбеђењу конзистентности и једнообразности цитирања.

Цитирање случаја треба да садржи:

- ▶ назив случаја;
- ▶ навођење да се ради о одлуци;
- ▶ навођење да се ради о предмету пред Великим већем;
- ▶ број предмета;
- ▶ навођење става у којем се наводи релевантан принцип који се цитира; као и
- ▶ датум доношења пресуде или одлуке.

Препоручљиво је да се навођење врши на следећи начин:

Назив случаја у италику: презиме подносиоца представке, против (на енглеском *v. (versus)*), као и земља против које је представка поднета;

Петровић против Србије
(у оригиналу: **Petrovic v. Serbia**)

- ▶ Уколико постоје два подносиоца представке, оба презимена треба да буду наведена ако се разликују;

Парадизо и Кампанели против Италије
(у оригиналу: **Paradiso and Campanelli v. Italy**)

- ▶ Уколико има више подносилаца представке, навођење презимена првог подносиоца представке и коришћење речи „и други” (and Others);

Аненков и **групи** против Русије
(у оригиналу: **Annenkov and Others v. Russia**)

- ▶ Када има више земаља против којих је представка поднета, све земље треба да буду наведене;

Алишић и **групи** против **Босне и Херцеговине, Хрватске, Србије, Словеније и Македоније**
(у оригиналу: **Ališić i drugi v. Bosnia and Herzegovina, Croatia, Serbia, Slovenia and the former Yugoslav Republic of Macedonia**)

- ▶ Ако је представка поднета против великог броја земаља, навести само прву земљу, а за остале навести „и друге” (and Others);

Банковић и **групи** **против Белије и других...**
(у оригиналу: **Banković and Others v. Belgium and Others**)

- ▶ Када је то одговарајуће, навести да се ради о (одлуци);

Скендери и **групи** против Србије (**одлука**)
(у оригиналу: **Skenderi and Others v. Serbia (dec.)**)

- ▶ Када је то одговарајуће, навести да је у питању предмет Великог већа [BB];

Парадизо и Кампанели против Италије [BB]
(у оригиналу: **Paradiso and Campanelli v. Italy [GC]**);

- ▶ Када се предмет односи на одлуку Великог већа, треба навести:

Стек и **групи** против Уједињеног Краљевства (**одлука**) [BB]
(у оригиналу: **Stec and Others v. the United Kingdom (dec.) [GC]**);

Број предмета: употребе скраћенице „бр.” као и сам број представке;

Парадизо и Кампанели против Италије [BB], **бр. 25358/12**
(у оригиналу: **Paradiso and Campanelli v. Italy [GC], no. 25358/12**);

- ▶ Када има више бројева предмета, користити скраћеницу „бр.” и број предмета;

Таранџино и други њрошив Италије, бр. **25851/09, 29284/09 и 64090/09**
(у оригиналу: *Tarantino and Others v. Italy*, nos. **25851/09, 29284/09 and 64090/09**);

- ▶ Када има више од три предмета, навести само први број и „и други”;

Полијакова и други њрошив Русије, бр. **35090/09 и три друга**
(у оригиналу: *Polyakova and Others v. Russia*, no. **35090/09 and 3 others**);

- ▶ Навођење конкретног става треба да се чини на следећи начин:

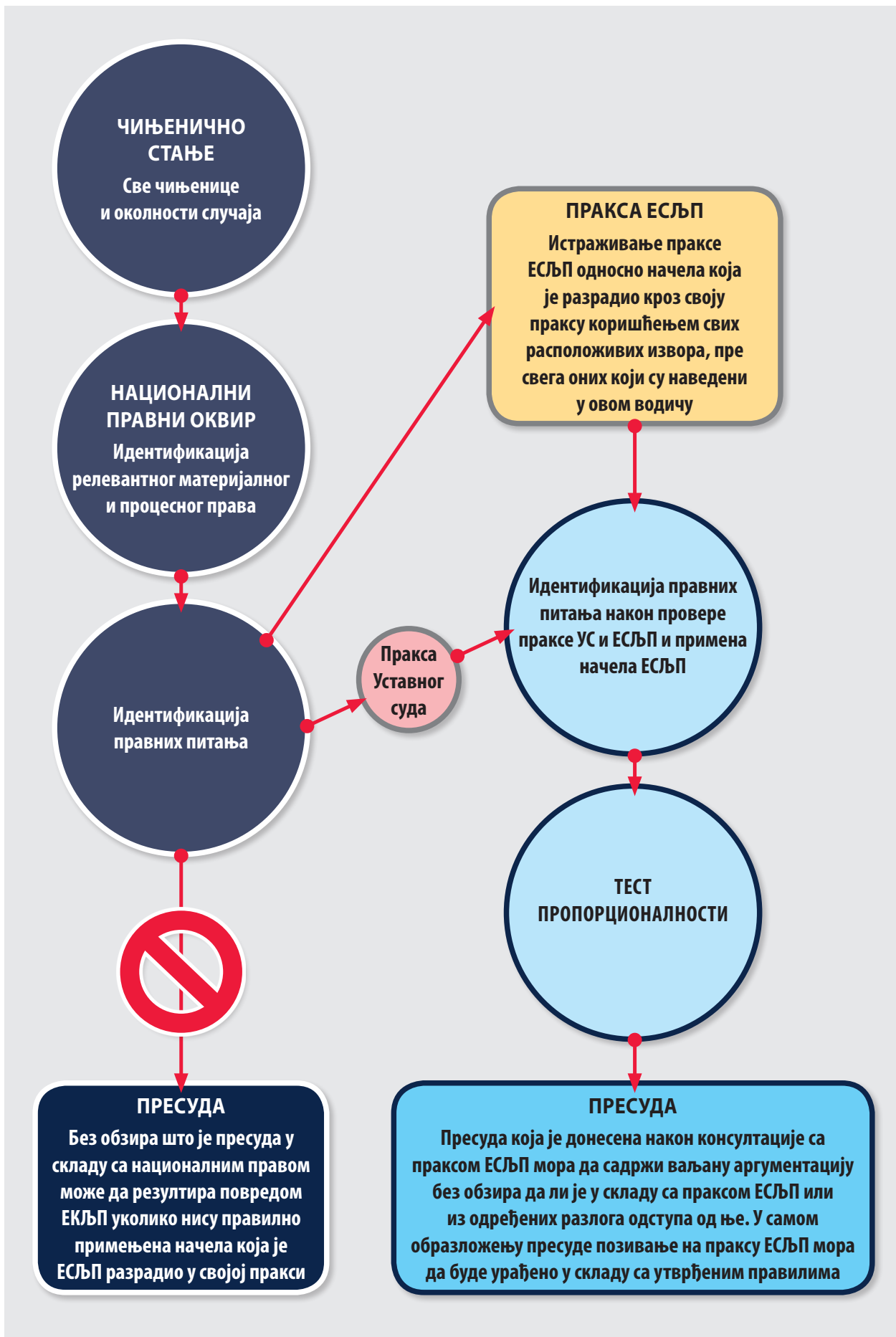
Парадизо и Кампанели њрошив Италије [BB], бр. 25358/12, став **210**
(у оригиналу: *Paradiso and Campanelli v. Italy* [GC], no. 25358/12, **para. 210**);

Датум када је одлука или пресуда донета: датум наведен у HUDOC-у;

Парадизо и Кампанели њрошив Италије [BB], бр. 25358/12,
став 210, **24. јануар 2017.**
(у оригиналу: *Paradiso and Campanelli v. Italy* [GC], no. 25358/12,
para. 210, **24 January 2017**).

Када је исти случај већ цитиран, нема потребе да се поново цитира у целини. У том случају, довољно је навести само скраћени назив предмета (презиме подносиоца представке) и број става на који се упућује, на пример, **Парадизо и Кампанели, став 210** (у оригиналу: **Paradiso and Campanelli, para. 210**). На исти начин се цитира предмет уколико се поново наводи.

На напред наведени начин треба цитирати и одлуке некадашње Европске комисије за људска права. У том случају, то треба навести у загради. На пример, **Икс њрошив Немачке (одлука Комисије)**, бр. 8227/78, 7. мај 1979 (у оригиналу: **X v. Germany (Commission Decision)**, но. 8227/78, 7 Мај 1979).



4

Доступни извори судске праксе

Као што је у уводу наведено, данас на интернету, а и у штампаном облику, постоји низ база података односно публикација које дају преглед релевантне праксе ЕСЉП као и приручника који анализирају конвенцијске стандарде. Међутим, већина тих докумената доступна је или је издата на енглеском и/или француском језику у ком случају су неупотребљиви за оне који те језике не говоре.

Правосудна академија је предузела низ активности како би се пракса ЕСЉП-а и стандарди који су се развили у оквиру праксе не само превели него и савладали.

Тај двосмерни процес – превођење и прилагођавање потребама српског судства, реализовано је креирањем тзв. „унакрсног повезивања” (*cross-reference*), јединственог инструмента развијеног у оквиру Правосудне академије којим се повезује домаћи правни оквир с правним концептима који су развијени у пракси ЕСЉП, анализама пресуда које су од значаја за српско право, као и приказивањем методологије примене ЕСЉП.

Овај водич иде и корак даље па упућује кориснике на друге изворе који садрже преглед праксе, указујући при томе на њихове интернет адресе, као и пружајући основна упутства у погледу начина њиховог коришћења. Неки од датих извора доступни су на српском језику или на другом разумљивом језику из региона, док су други на енглеском или француском, те су стога од значаја за оне који их говоре и који могу прегледати праксу на тим језицима.

4.1. ИЗВОРИ СУДСКЕ ПРАКСЕ НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

4.1.1. Правосудна академија

Правосудна академија РС је институција чији је основни циљ обезбеђивање професионалног, независног, непристрасног и ефикасног обављања судијске и тужилачке функције и ефикасно обављање послова судског и тужилачког особља, а у складу са Уставом РС и међународним документима како Уједињених нација тако и Савета Европе. Овај циљ се остварује кроз спровођење почетне и сталне обуке за носиоце правосудних функција али и кроз обуке за судске и тужилачке помоћнике и приправнике као и за судску администрацију.

Поред ове основне делатности Правосудна академија, у складу са Законом о Правосудној академији¹¹, води и **Документационо информациони центар**. Овај центар је конципиран као организациона јединица у оквиру Академије у оквиру које ће се прикупљати сав материјал за обуку али и публикације које су релевантне за тумачење и примену како националног законодавства тако и обавезујућих међународних инструмената. Публикације

¹¹ Закон о Правосудној академији („Службени гласник Републике Србије”, бр. 104/2009, 32/2014 - одлука УС и 106/2015).

ће се примарно чувати у електронском облику и широј јавности биће доступне преко академијиног информационог система „е-АКАДЕМИЈА”. Имајући у виду важност ЕКЉП и праксе ЕСЉП, посебан део информационо документационог центра биће посвећен обради, чувању и представљању његове праксе као и правних начела које примењује.

е-АКАДЕМИЈА представља информациони систем Правосудне академије који омогућава корисницима приступ материјалима за обуку, публикацијама и осталим релевантним информацијама преко интернета у електронској форми онда када је то њима потребно. Сваки од сервиса који чине е-АКАДЕМИЈУ развијан је у интензивној сарадњи са запосленима али и са судијама и тужиоцима као корисницима чије је богато знање и искуство било од изузетне важности приликом израде сервиса.

Концептуални модел е-АКАДЕМИЈЕ као информационог система развијан је уз подршку пројекта „Подршка Правосудној академији”. Систем још није у целости у функцији али су неколико његових кључних елемената развијени и постепено улазе у употребу. Разлог због којег се Правосудна академија определила за развој електронских сервиса је потреба подизања квалитета услуга као одговор на све израженије потребе правосуђа за стручношћу и ефикасношћу.

е-ЈУРИС је модул (сервис) е-АКАДЕМИЈЕ едукативног карактера, чији је циљ да судијама и тужиоцима олакша претрагу праксе ЕСЉП и приближи правне концепте које тај Суд примењује. Модул се састоји из два дела: **базе пресуда** ЕСЉП на српском језику и **система за унакрсно повезивање** који је конципиран као инструмент за брзо упућивање и за обуку. Овај систем омогућава да се без претходног знања о ЕКЉП дође до случаја из праксе ЕСЉП који може бити релевантан за решавање проблема с којим се судије и тужиоци сусрећу у конкретном предмету, односно до правних концепата које је ЕСЉП у сличним случајевима примењивао. Све што је потребно да би се започела претрага јесте члан националног закона под који се може подвести утврђено чињенично стање.

4.1.1.1. е-ЈУРИС

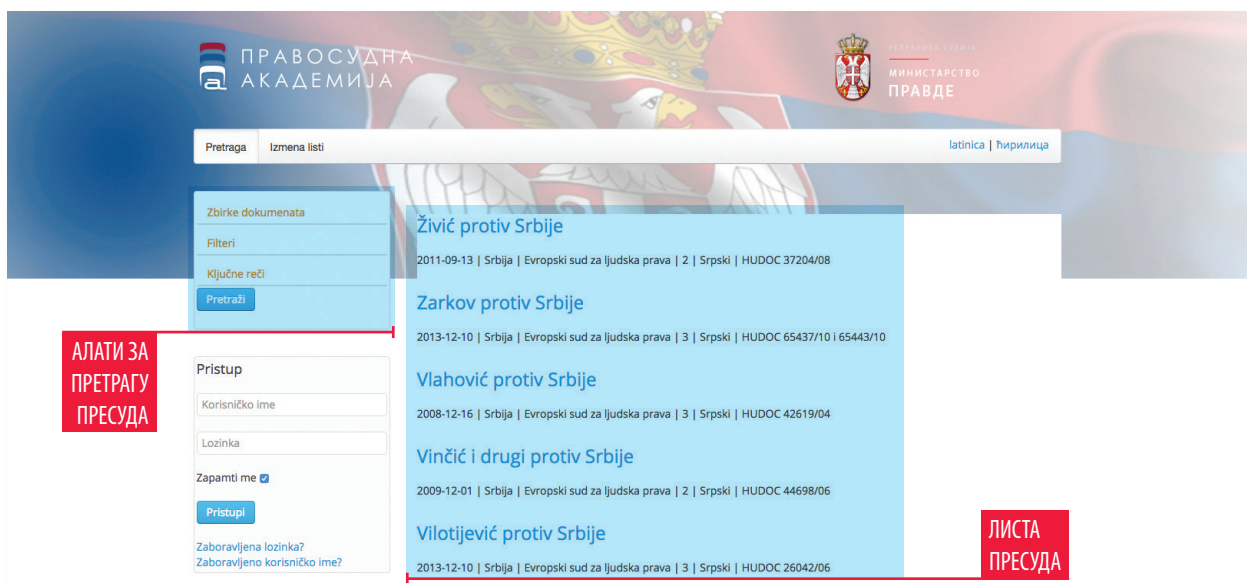
а) База судске праксе

Судска пракса релевантна с аспекта заштите људских права је доступна на интернет адреси <http://e-case.eakademija.com/>

У њој се тренутно налази 115 пресуда ЕСЉП против РС на српском језику. База укључује и инструменте који омогућавају претрагу пресуда према збиркама докумената, коришћењем филтера или по кључним речима. Начин претраге је усаглашен с инструментима за претраживање базе судске праксе ЕСЉП у Стразбуру – HUDOC. Инструменти се налазе с леве стране екрана, а десна страна екрана је резервисана за листу свих пресуда које се у њој тренутно налазе.



Публикацији се може приступити и скенирањем QR кода.



Алати за претрагу су поређани по следећем редоследу

1. Збирке докумената
2. Филтери
3. Кључне речи

Збирке докумената

Zbirke dokumenata

- ▾ Sudska praksa
 - ▾ Presuda
 - ▾ Veliko veće
 - ▾ Veće
 - ▾ Komitet
 - ▾ Odluke
 - ▾ Veliko veće
 - ▾ Veće
 - ▾ Komitet
 - ▾ Komisija
 - ▾ Panel
 - ▾ Dostavljeno na odgo
 - ▾ Pravni sažeci
 - ▾ Savetodavna mišljen
 - ▾ Izveštaji
 - ▾ Rezolucije
 - ▾ Izvršenje
 - ▾ Meritum

Filteri

Ključne reči

Pretraži

Филтери

Zbirke dokumenata

Filteri

Izvor

PA

HUDOC

VKS

Jezik

Albanski

Azerbejdžanski

Bosanski Prikaži sve

Stepen važnosti

Izveštaji o predmetu

1

2 Prikaži sve

Država

Azerbejdžan

Belgija

Bosna i Hercegov Prikaži sve

Institucija

Evropski sud za ljudska prava

Кључне речи

Zbirke dokumenata

Filteri

Ključne reči

- ▾ (Čl. 1) Obaveza poštovan
- ▾ (Čl. 1) Visoka strana u
- ▾ (Čl. 1) Nadležnost drž
- ▾ (Čl. 1) Odgovornost c
- ▾ (Čl. 2) Pravo na život
- ▾ (Čl. 2) Deportacija ili
- ▾ (Čl. 2) Izručenje
- ▾ (Čl. 2) Pozitivne obav
- ▾ (Čl. 2-1) Smrtna kazn
- ▾ (Čl. 2-1) Dostupn
- ▾ (Čl. 2-1) Nadležar
- ▾ (Čl. 2-1) Predvidiv
- ▾ (Čl. 2-1) Predvide
- ▾ (Čl. 2-1) Mere zaš
- ▾ (Čl. 2-1) Efikasna istr
- ▾ (Čl. 2-1) Život
- ▾ (Čl. 2-2) Apsolutno n
- ▾ (Čl. 2-2) Odbrana
- ▾ (Čl. 2-2) Izvršiti za
- ▾ (Čl. 2-2) Sprečiti b
- ▾ (Čl. 2-2) Gušenje

Употребом било ког од доступних инструмената за претрагу на десној страни екрана се, уместо листе свих пресуда које се налазе у бази, приказују резултати претраге.

База је намењена корисницима који су већ упознати с ЕКЉП и праксом ЕСЉП. У односу на базу података HUDOC претрага је олакшана зато што су инструменти за претрагу на српском језику. Корисници који овладају претрагом у е-ЈУРИС бази могу без већих проблема, уз минимално знање енглеског језика да се сналазе и у претрази HUDOC-а.

Свака пресуда ЕСЉП која се налази у е-ЈУРИС представљена је кроз четири групе података:

1. Детаљи – основни подаци о пресуди преузети из HUDOC базе с кратким сажетком пресуде;
2. Пресуда – текст пресуде на српском и енглеском језику;
3. Коментари – део који је резервисан за мрежу експерата;
4. Извор – преглед пресуде директно у HUDOC изворној бази која се отвара у посебном прозору на десној половини екрана (*e-frame*).

The screenshot displays the e-JURIS search interface. At the top, there is a header with the logo of the 'ПРАВОСУДНА АКАДЕМИЈА' (Judicial Academy) and the 'МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ' (Ministry of Justice). Below the header, there is a search bar with the text 'Pretraga' and 'Izmena listi'. To the right of the search bar, there are links for 'latinica' and 'ћирилица'. On the left side, there is a sidebar with search filters: 'Zbirke dokumenata', 'Filteri', 'Ključne reči', and a 'Pretraži' button. Below the filters, there is a 'Pristup' (Access) section with fields for 'Korisničko ime' (Username) and 'Lozinka' (Password), a 'Zapamti me' checkbox, and a 'Pristupi' button. The main content area shows the search results for 'Živić protiv Srbije'. There are four tabs: 'Detalji', 'Presuda', 'Komentari', and 'Izvor'. The 'Detalji' tab is selected. The details are as follows:

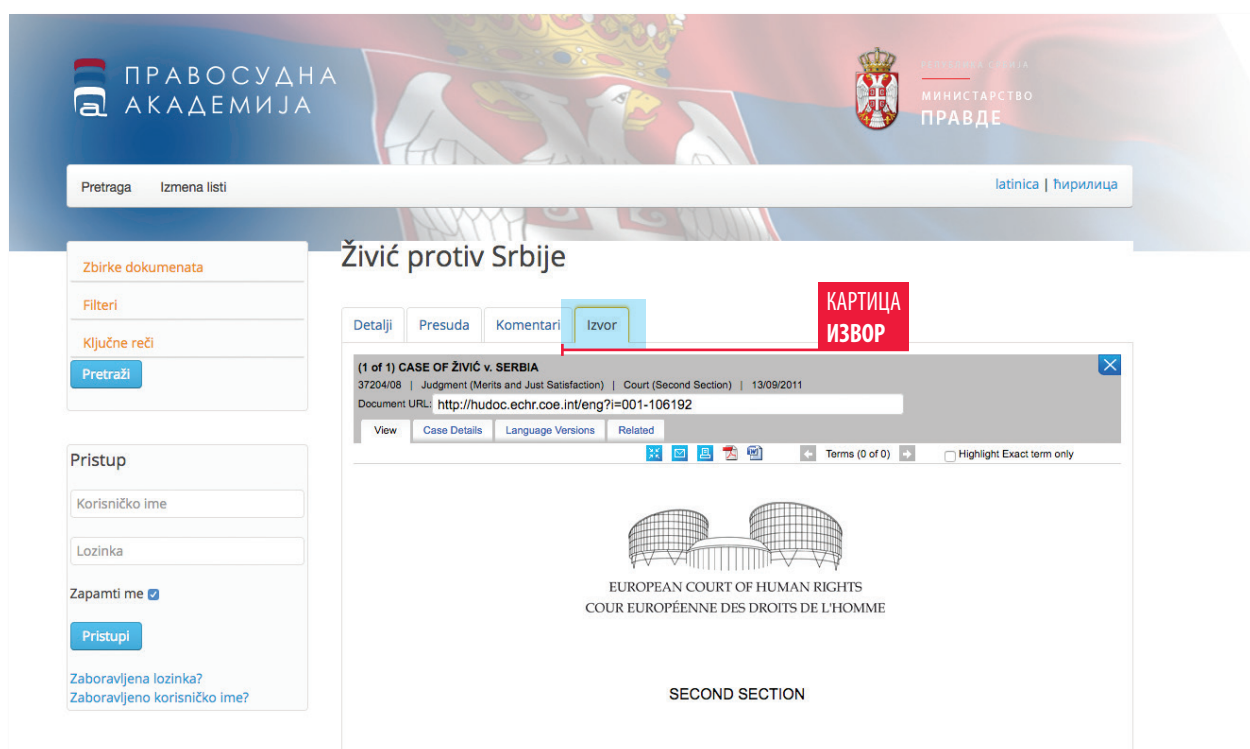
Država	Srbija
Institucija	Evropski sud za ljudska prava
Stepen važnosti	2
Jezik	Srpski
Sudija	
Datum	2011-09-13
Članovi	6 6-1 35 35-3-b 41
Kršenje	6-1
Nekršenje	nije relevantno
Ključne reči	(Čl. 6) Pravo na pravično suđenje (Čl. 6) Građanski postupak (Čl. 6-1) Pravična rasprava (Čl. 35) Uslovi prihvatljivosti (Čl. 35-3-b) Nije značajnije oštećen (Čl. 41) Pravično zadovoljenje - opšte
Broj predstavke	37204/08
Zbirke	Sudska praksa Presuda Veće
Sažetak	Podnosilac predstavke, Dalibor Živić je srpski državljanin, rođen 1975. godine i živi u Kosovskoj Mitrovici (Kosovo). Zaposlen je kao policijski službenik u Ministarstvu unutrašnjih poslova Srbije. 2000. i 2003. godine Vlada je usvojila dve odluke, dopuštajući da zarade zaposlenih koji žive i rade na Kosovu budu udvostručene. Pozivajući se na član 6-1 Konvencije (pravo na pravično suđenje), podnosilac predstavke se žali na odluke domaćih sudova koje se tiču njegovog zahteva u kojem je tražio isplatu razlike između dobijenog povećanja i onog koje je Vlada utvrdila. Zahtev podnosioca predstavke je bio odbijen, dok su mnogobrojni zahtevi bili uspešni od strane njegovih kolega, iako su zasnovani na istim činjenicama i istom pravnom osnovu.

On the right side of the details, there is a red button that says 'КАРТИЦА ДЕТАЉИ' (CARD DETAILS).

Приказане су картице 1-**детаљи** и 4-**извор**. Оне значајно доприносе функционалности базе података.

У оквиру картице „**детаљи**” виде се сви релевантни подаци о пресуди укључујући и сажетак пресуде што кориснику омогућава да стекне потпун увид у пресуду без читања интегралне верзије.

Картица „**извор**” корисника води директно на пресуду у HUDOC бази и омогућава наставак претраге у тој бази података.



The screenshot displays the website of the Serbian Judicial Academy (Правосудна Академија) and the Ministry of Justice (Министарство Правде). The main search results page for the case "Živić protiv Srbije" is shown. The "Izvor" (Source) tab is highlighted, leading to a detailed view of the case. The case details include the title "(1 of 1) CASE OF ŽIVIĆ v. SERBIA", the date "37204/08", the court "Court (Second Section)", and the date "13/09/2011". The document URL is "http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-106192". The page also features the logo of the European Court of Human Rights (COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME) and the text "SECOND SECTION".

б) Систем за унакрсно повезивање (тзв. Cross-Reference)

Овај модул је едукативног карактера и представља новину у начину претраге праксе ЕСЉП јер омогућава да претрага почне од релевантних чланова националног законодавства. Намењен је, пре свега, корисницима који се тек упознају с ЕКЉП и правним концептима које примењује ЕСЉП.

Систем тренутно садржи 33 анализиране пресуде ЕСЉП и 6 правних концепата које примењује ЕСЉП.

Основна шема унакрсног повезивања показује да је сваки од 33 случаја повезан с:

- ▶ одредбама националног законодавства које су применљиве у конкретном случају;
- ▶ члановима ЕКЉП о чијој повреди је одлучивао ЕСЉП;
- ▶ правним концептима које је ЕСЉП применио приликом доношења пресуде;
- ▶ другим релевантним међународним инструментима и правним тековинама Европске уније на које се позивао сам ЕСЉП у пресуди.

Поред везе између наведених елемената овај систем омогућава преглед

- ▶ анализирани пресуде са свим битним елементима што укључује и текст пресуде у интегралном облику;
- ▶ правног концепта којег је применио ЕСЉП с упутствима за његову примену.



4.1.1.2. Мрежа експерата за ЕКЉП

Пројекат „Подршка Европске уније Правосудној академији” је помогао успостављању мреже експерата за ЕКЉП чији је циљ да се рационално искористи акумулирано знање у оквиру правосудног система РС. Чланови мреже су судије и тужиоци из РС који су током свог рада стекли знања и вештине везане за тумачење и примену ЕКЉП. Њихова улога у оквиру мреже је да праксу ЕСЉП приближе колегама и на тај начин допринесу ефикаснијој заштити људских права на националном нивоу.

У оквиру е-ЈУРИС апликације предвиђена је посебна картица „коментари” у оквиру које чланови мреже могу да комуницирају међусобно као и с другим колегама. Свака пресуда у е-ЈУРИС апликацији има своју картицу с коментарима. Чланови мреже експерата ће такође бити доступни и преко електронске поште.

The screenshot displays the user interface of the e-JURIS application. At the top, there is a header with the logo of the 'ПРАВОСУДНА АКАДЕМИЈА' (Judicial Academy) and the 'РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ' (Republic of Serbia Ministry of Justice). Below the header, there is a search bar with 'Pretraga' and 'Izmena listi' buttons, and a language selector for 'latinica | ћирилица'. The main content area is titled 'Živić protiv Srbije' and features a navigation menu with 'Detalji', 'Presuda', 'Komentari', and 'Izvor' tabs. The 'Komentari' tab is active, and a red box highlights the 'КАРТИЦА КОМЕНТАРИ' (Comments Card) section. On the left side, there are several filters: 'Zbirke dokumenata', 'Filteri', and 'Ključne reči', along with a 'Pretraži' button. Below these filters is a login section titled 'Pristup' with fields for 'Korisničko ime' and 'Lozinka', a 'Zapamti me' checkbox, and a 'Pristupi' button. At the bottom of the login section, there are links for 'Zaboravljena lozinka?' and 'Zaboravljeno korisničko ime?'.

4.1.2. Заступник Републике Србије пред Европским судом за људска права

На страници <http://www.zastupnik.gov.rs/> корисници ће најпре сазнати које пресуде су донете у односу на РС. Већ на почетној страници је попис најновијих случајева, док се у делу „Пресуде” налази садржај пресуда на српском и/или енглеском језику. Преласком на део сајта који носи назив „Одлуке”, корисници ће моћи да се упознају с одлукама у случајевима против РС.

У делу сајта који носи поднаслов „Документи” је „Водич о прихватљивости представки пред Европским судом” на српском језику. Он је значајан јер објашњава процесне претпоставке које морају да буду испуњене да би се представке огласиле прихватљивим од стране ЕСЉП. У овом водичу наводе се превасходно случајеви у којима је ЕСЉП одбацивао представке због неиспуњења процесних претпоставки у погледу њиховог подношења.

С леве стране сајта, налазе се линкови за вебсајтове заступника из Босне и Херцеговине, Хрватске и Македоније пред ЕСЉП.

Министарство правде
Република Србија

Српски ћирилица
Srpski latinica

Почетна О заступнику Вести Документи **Пресуде** Одлуке Статистика и прегледи Линкови Контакт

у односу на РС у којима је РС интервенисала Резолуције у односу на РС листа пресуда

КАРТИЦА СА ПРЕСУДАМА

Почетна страна ▶ Пресуде

КАКО СЕ ОБРАТИТИ
Европском суду
за људска права

КАКО СЕ ОБРАТИТИ
Европском суду
за људска права

ЕUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЕUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
УРЕД ЗАСТУПНИКА
РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ

ЕUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
УРЕД ЗАСТУПНИКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ЕUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
УРЕД ЗАСТУПНИКА
РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ

МЕНИ ЗА ДАЉУ
ПРЕТРАГУ

Пресуда у предмету Миловановић против Србије, објављена 19. децембра 2017. године, представка број 19222/16

Европски суд за људска права (у даљем тексту: Суд) је 19. децембра 2017. године објавио пресуду у предмету Миловановић против Србије, представка број 19222/16.... [деталјније](#)

Преузимање докумената:

- [Пресуда у предмету Миловановић против Србије \(српски\)](#) (487.7 KB)
- [Пресуда у предмету Миловановић против Србије \(енглески\)](#) (340.63 KB)

ПРЕСУДА У ПРЕДМЕТУ ХРУСТИЋ И ДРУГИ ПРОТИВ СРБИЈЕ, 9. ЈАНУАР 2018. ГОДИНЕ, ПРЕДСТАВКА БР. 8647/16 И ЈОШ ДВЕ

17.01.2018.

Европски суд за људска права (у даљем тексту: Суд) је 9. јануара 2018. године донео пресуду у предмету Хрустић и други против Србије, представка бр. 8647/16 и још две... [деталјније](#)

Пресуда у предмету Момчиловић и други против Србије, представка број 16254/08 и још две представке, објављена 5. децембра 2017. године

25.12.2017.

Европски суд за људска права (у даљем тексту: Суд) је 5. децембра 2017. године објавио пресуду у предмету Момчиловић и други против Србије, представка број 16254/08 и још... [деталјније](#)

Пресуда у предмету Јоксиминовић против Србије, представка број 37929/10, објављена 7. новембра 2017. године

29.11.2017.

Европски суд за људска права (у даљем тексту: Суд) је 7. новембра 2017. године објавио пресуду у предмету Јоксиминовић против Србије, представка број 37929/10. О овом... [деталјније](#)

Пресуда у предмету Батић против Србије и још два подносиоца, водећа представка број 2866/16, објављена 17. октобра 2017. године

25.11.2017.

Европски суд за људска права (у даљем тексту: Суд) је 17. октобра 2017. године објавио пресуду у предмету Батић против Србије и још два подносиоца, водећа представка... [деталјније](#)

САОПШТЕЊА И ВЕСТИ

- ▶ **Пресуда у предмету Савић и други против Србије, представке бр. 22080/09, 56465/13, 73656/14, 75791/14, 626/15, 629/15, 634/15 и 1906/15, објављена 5. априла 2016. године**
Европски суд за људска права (у даљем тексту: Суд) је 5. априла 2016. године једногласно донео пресуду у предмету Савић и..... [деталјније](#)
- **Пресуда Европског суда за људска права – Милојевић и други против Србије (бр. 43519/07, 43524/07 и 45247/07), објављена 12. јануара 2016. године**
Европски суд за људска права је у предмету Милојевић и 2 подносиоца против Србије (бр. 43519/07, 43524/07 и 45247/07) објавио..... [деталјније](#)
- **ОДЛУКА ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА У ПРЕДМЕТУ МИКУЛОВИЋ ВУЗИСИЋ ПРОТИВ СРБИЈЕ (представке број 49318/07 и 58216/13).**
Европски суд за људска права (у даљем тексту Суд) је 24. новембра 2015. године једногласно донео Одлуку о недопуштености..... [деталјније](#)
- **Пресуда Европског суда за људска права у предмету Станковић и Трајковић против Србије, бр. 37194/08 и бр. 37260/08**

4.1.3. Уставни суд Републике Србије

Уважавање праксе Уставног суда РС и укључивање ставова Уставног суда РС у односу на питања која су предмет суђења, а тичу се људских права, неопходно је како би заштита људских права била усклађена и како би се већ на нивоу судског спора неутрализовале могуће повреде које су већ биле предмет одлучивања пред Уставним судом РС. Уставни суд РС је од 2006. године, када је у правни поредак уведена уставна жалба као средство за заштиту људских права и слобода, наслањајући се на конвенцијске стандарде, изградио праксу која је важан домаћи извор ставова о питањима примене и тумачења домаћег законодавства у односу на заштиту људских права. С друге стране, уважавање и истицање ставова Уставног суда РС које је заузео по тим питањима у својим претходним одлукама демотивише на даље подношење уставне жалбе Уставном суду РС, као и представке ЕСЉП. На тај се начин доприноси већем степену заштите људских права и утиче на пораст квалитета и поверења у правосуђе.

Пракса Уставног суда РС доступна је на www.ustavni.sud.rs на левој страни „Судска љпракса” или на <http://www.ustavni.sud.rs/page/jurisprudence/35/>. Кад се страница отвори, постоји упутство за претраживање судске праксе. Такође, вебсајт Врховног касационог суда РС, www.vk.sud.rs у делу „Судска љпракса” упућује на исту страницу Уставног суда РС по истом питању.

4.1.4. Врховни касациони суд Републике Србије

Вебсајт Врховног касационог суда РС, www.vk.sud.rs садржи пресуде и одлуке ЕСЉП против РС на српском језику које су доступне у делу под <http://www.vk.sud.rs/sr-lat/sudska-praksa-ustavog-suda-i-evropskog-suda-za-ljudska-prava>. Поред њих, страница садржи и важније одлуке ЕСЉП у односу на друге државе уговорнице ЕКЉП. Претрага пресуда није могућа јер су наведене каталошки тј. преко имена случаја и броја предмета.

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Повећај слова Смањи слова Поништи Latинica | English f t s in

НАСЛОВНА СУДСКА ВЛАСТ О НАМА НОРМАТИВНИ ОКВИР СУДСКА ПРАКСА ЈАВНОСТ РАДА претрага Упишите реч

Судска пракса Уставног суда и Европског суда за људска права
Пракса Уставног суда
Пракса Европског суда за људска права
База судске праксе Суда
Билтени судске праксе
Правна схватања, ставови и закључци
Изабране сентенце
Уједначавање судске праксе
Избор из упоредне судске праксе

Надлежност Суда
Надлежност Врховног касационог суда установљена је са почетком рада суда од 2010. године. Проширена је изменама и допунама Закона о уређењу судова, чија је примена отпочела 21. маја 2014. године, и трајала до 31. децембра 2015. године. Ступањем на снагу Закона о заштити права на суђење у разумном року 01. јануара 2016. године, надлежност суда у тој материји детаљније је уређена.

Судска пракса Суда
Суд, у циљу обезбеђивања јединствене судске примене права, формира судску праксу исказујући је кроз ставове у својим одлукама и кроз закључке и сентенце донете на одељењским седницама и на Општој седници.

Међународна сарадња
Суд остварује овај вид сарадње контактира са регионалним, европским и другим међународним организацијама и институцијама и учешћем на конференцијама, округлим столовима и семинарима, у земљи и иностранству, као и кроз имплементацију пројеката.

АКТУЕЛНОСТИ И ВЕСТИ

Јан 29 2016 Судијски семинар Европског суда за
Традиционални судијски семинар поводом отварања судске године Европског суда за људска права, одржан је 26. јануара 2018. године у Стразбуру, на тему

Јан 16 2018 Састанак са представницима
Председник Врховног касационог суда Драгомир Милојевић састао се са представницима Светске банке 16. јануара 2018. године у Врховном касационом суду.

КОНКУРСИ И ЈАВНЕ НАБАВКЕ

дец 18 2017 Обавештење о закљученом уговору у поступку ЈН број 6/2017
дец 05 2017 Одлука о додели уговора у поступку ЈН број 6/2017
нов 17 2017 Конкурсна документација у поступку ЈН број 6/2017

4.1.5. Aire Centre база пресуда Европског суда за људска права

Aire Centre је енглеска добротворна установа чији је рад у РС препознат. У својој мисији да унапреди свест о људским правима Aire Centre одржава обуке и издаје различите публикације. Приступом на његов вебсајт, тј. на www.airecentre.org/ отвориће се страница на којој се налази део под називом „Aire Centre Human Rights Legal Bulletin”. На тај начин отвара се „Legal Bulletin Database Search” који је конципиран тако да може да се претражује на српском језику. Одабиром речи „Serbian” отварају се упутства за претраживање на српском језику и поднаслови попут „кључна реч” или „назив случаја” или „члан Конвенције” који уводе корисника у базу података пресуда и одлука ЕСЉП.

The AIRE Centre is a specialist charity whose mission is to promote awareness of European law rights and assist marginalised individuals and those in vulnerable circumstances to assert those rights. We do this by:

- Taking cases to the [European Court of Human Rights](#)
- Providing legal [advice to other lawyers and advisers in the voluntary sector](#)
- Providing legal [advice to individuals](#) directly
- Carrying out training and drafting reports and other [publications](#).



The AIRE Centre news

- Advice Line Closure
- EEA Rough Sleeper Policy Challenge Press release
- Home office policy on EU rough sleepers 'unlawful', rules court

[News archive »](#)

ПРИСТУП
БАЗИ

Tweets by @AIRECentre

The AIRE Centre Retweeted



Matthew Evans
@Mr_Matt_Evans

My own small contribution is a discussion of the #EU #roughsleeper challenge & judgment from end of last year which @AIRECentre intervened in with assistance of @dpg_law

23h

Embed View on Twitter

Donate »

I am seeking advice for myself or someone I know

I am an adviser or lawyer and am seeking advice for someone I am helping

AIRE Centre Human Rights Legal Bulletin

The AIRE Centre, Room 505, Institute of Advanced Legal Studies, Charles Clore House, 17 Russell Square, WC1B 5DR
 Tel: +44 20 7831 4276 Fax: +44 207 86205765 E-mail: info@airecentre.org
 Company Limited by Guarantee, Reg. No. 2824400 Charity Registered No. 1090336
 Text only - Accessibility - Cookie Policy - Site map - Charity website design by Fat Beehive



Legal Bulletin Database Search

AIRE Centre Human Rights Legal Bulletin

The Bulletin was established in 2000 following the end of the Milosevic regime, and with the full cooperation of the new government and the new leadership of the Serbian and Montenegrin judiciary. It carries summaries of the most recent decisions of the European Court of Human Rights in Strasbourg, focusing on cases most relevant to the situation in the former Yugoslavia (e.g. the administration of justice, prison standards, the status of refugees and internally displaced persons, freedom of expression). The Bulletin aims to be concise, targeted, and easy to use: each edition is no more than twenty pages and it is translated into Serbian/Montenegrin. In the past Albanian, Macedonian, Romanian and Polish versions have also been available. The Bulletin is produced by a team of lawyers from the AIRE Centre with experience both in litigation before the European Court and in working in the former Yugoslavia and other CEE countries. At present the total print run is 4000 copies a month.

Since year 2000 over 500 cases have been summarised, analysed and published in over 125 monthly issues. All cases are also available on this website through a searchable database. The primary audience for the Bulletin has been the judges and other legal professionals responsible for the integration of the European Convention of Human Rights into the jurisprudence of Serbia and Montenegro. It is distributed via the Judicial Training Centres free of charge to all the courts, from the Supreme Courts down, as well as the respective Ministries of Justice, prosecutors' offices and petty offence courts. Human rights NGOs also use the Bulletin for lobbying and litigation. The Bulletin has succeeded in establishing itself as the most authoritative up to date source of information for ECHR case law in the former Yugoslavia. In the year of 2011 we are looking to expand the content of the publication by including those judgments by the European Court of Justice in Luxembourg specifically relevant to the European integration process in Serbia, Montenegro and the region.

ПРИСТУП
БАЗИ

You can search [The Legal Bulletin](#) in both Serbian and English.

10
 6
 2
 910

Donate »

I am seeking advice for myself or someone I know

I am an adviser or lawyer and am seeking advice for someone I am helping

AIRE Centre Human Rights Legal Bulletin

The AIRE Centre, Room 505, Institute of Advanced Legal Studies, Charles Clore House, 17 Russell Square, WC1B 5DR
 Tel: +44 20 7831 4276 Fax: +44 207 86205765 E-mail: info@airecentre.org
 Company Limited by Guarantee, Reg. No. 2824400 Charity Registered No. 1090336
 Text only - Accessibility - Cookie Policy - Site map - Charity website design by Fat Beehive



Legal Bulletin Database Search

Legal Bulletins Database

English | Serbian

Search

Year of bulletin

Case title

Article concepts

Article

Convention concepts

Verdict date

Application number

Applicant

Respondent state

ПРЕТРАГА
НА СРПСКОМ
ЈЕЗИКУ

Donate »

I am seeking advice for myself or someone I know

I am an adviser or lawyer and am seeking advice for someone I am helping

AIRE Centre Human Rights Legal Bulletin

The AIRE Centre, Room 505, Institute of Advanced Legal Studies, Charles Clore House, 17 Russell Square, WC1B 5DR
 Tel: +44 20 7831 4276 Fax: +44 207 86205765 E-mail: info@airecentre.org
 Company Limited by Guarantee, Reg. No. 2824400 Charity Registered No. 1090336
 Text only - Accessibility - Cookie Policy - Site map - Charity website design by Fat Beehive



4.1.6. Заступник Босне и Херцеговине пред Европски суд за људска права

Вебсајт босанскохерцеговачког заступника/агента пред ЕСЉП, доступан је на адреси www.mhrr.gov.ba/ured_zastupnika. На левој страни, приступ на „Уред заступника” отвара поља одлука и пресуда у односу на БиХ што може такође да буде важан извор информација за будуће кориснике. При томе, важно је напоменути да се страница босанскохерцеговачког заступника води и на српском језику, као једном од службених језика БиХ.

4.2. ИЗВОРИ СУДСКЕ ПРАКСЕ НА ХРВАТСКОМ ЈЕЗИКУ

4.2.1. Заступник Републике Хрватске пред Европским судом за људска права

Вебсајт хрватског заступника пред ЕСЉП добар је извор прегледа праксе ЕСЉП због разумљивости језика и због сличности правних система. С обзиром на то да је у Хрватској ЕКЉП на снази од 1997, пракса ЕСЉП у односу на Републику Хрватску је значајна и корисна. Почетна страница је <https://uredzastupnika.gov.hr/>

Središnji državni portal

RSS Prilagodba pristupačnosti A A e-Građani

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured zastupnika Republike Hrvatske
pred Europskim sudom za ljudska prava

Pretražite Ured

Vijesti O Uredu Dokumenti Pristup informacijama Sudska praksa

POSTANI e-GRADANIN - nema više čekanja u redovima

Sudska praksa

Edukacija o Konvenciji

Izvršenje presuda Europskog suda za ljudska prava

Primjena Konvencije

Kontakt

Nove presude i odluke

- Nova presuda – Milić i drugi protiv Hrvatske
- Nova odluka – Ezgeta protiv Hrvatske
- Nova odluka – Vilić protiv Hrvatske
- Nova presuda – Tadić protiv Hrvatske

Ključni dokumenti

- Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
- Podnošenje zahtjeva Europskom sudu
- Preporuke Odbora ministara Vijeća Europe

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava
Dalmatinska 1, 10 000 Zagreb

Tel: 01 4878 100
Fax: 01 4878 111
E-mail: ured@zastupnik-esljp.hr

Страница се састоји од три дела – „Судска пракса”, „Едукација о Конвенцији” и „Извршење судских пресуда”. Приступ „Судској пракси” у текстуалном делу с подвученим речима „пријеводи пресуда и одлука” даје хронолошки увид у пресуде против Републике Хрватске, а на завршетку странице омогућава се увид у преводе важнијих одлука против других држава што је од нарочите важности и за српско правосуђе. Све пресуде и одлуке груписане су по члановима ЕКЉП на десној страни што омогућава циљани преглед праксе.

Poznavanje i razumijevanje sudske prakse Europskog suda ukazuje se kao važan čimbenik za pravilnu primjenu Konvencije i konvencijskih standarda na nacionalnoj razini i smanjivanje broja zahtjeva protiv pred Europskim sudom.

ПРЕСУДЕ ПРОТИВ РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ (ХРОНОЛОШКИ)

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava koristi usluge prevoditeljskih agencija kao vanjskih suradnika radi osiguranja prijevoda presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava, te lekture i pravne redakture prevedenih tekstova.

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava koristi usluge prevoditeljskih agencija kao vanjskih suradnika radi osiguranja prijevoda presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava, te lekture i pravne redakture prevedenih tekstova.

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava koristi usluge prevoditeljskih agencija kao vanjskih suradnika radi osiguranja prijevoda presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava, te lekture i pravne redakture prevedenih tekstova.

Presude i odluke koje su prevele, lektorirale i pravno uredile prevoditeljske agencije sadrže naznaku te činjenice na samom kraju teksta. U tim slučajevima Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava nije odgovoran za točnost i kvalitetu prijevoda, jezičnog izričaja i pravnog sadržaja.

Presude i odluke čije je prijewe, lekturu i pravnu redakтуру provjerio Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava sadrže posebnu naznaku te činjenice na kraju prevedenog teksta.

Prijevod presuda i odluka za ljudska prava. Službeni jezik presuda i odluka na engleskom i/ili francuskom jeziku se pronalazi na službenim stranicama Ureda zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava putem pretraživača sudstva.

Prijevide izabranih presuda i odluka za ljudska prava pogledajte [ovdje](#).

ПРЕГЛЕД ВАЖНИХ ОДЛУКА ПРОТИВ ДРУГИХ ДРЖАВА

ПРЕСУДЕ ПРОТИВ РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ (ПО ЧЛАНОВИМА ЕПЉП)

pravni lijek

- Članak 14. – Zabrana diskriminacije
- Članak 35. – Uvjeti dopuštenosti
- Članak 41. – Pravredna naknada
- Članak 46. – Obvezatna snaga i izvršenje presuda
- Članak 1. Protokol br. 1. – Zaštita vlasništva
- Članak 2. Protokol br. 1. – Pravo na obrazovanje
- Članak 2. Protokol br. 4. – Sloboda kretanja
- Članak 3. Protokol br. 4. – Zabrana protjerivanja vlastitih državljana
- Članak 2. Protokol br. 7. – Pravo na žalbu u kaznenim predmetima
- Članak 4. Protokol br. 7. – Pravo da se ne bude dva puta suđen ili kažnjen u istoj stvari
- Članak 1. Protokol br. 12. – Opća zabrana diskriminacije
- PRAKSA EUROPSKOG SUDA PROTIV DRUGIH DRŽAVA
- Članak 16. Europske socijalne povelje – Pravo obitelji na socijalnu, pravnu i ekonomsku zaštitu

Други део сајта „Едукација о Конвенцији” има две битне компоненте – „Прејледи њ праксе Еуројској суда” и „Документии”. Приступом „Прејледима судске њ праксе” корисницима се отвара преглед донетих пресуда и одлука ЕСЉП у одређеном периоду с сажетим садржајем и сентенцом, које су сортиране су по члановима ЕКЉП. Компонента „Документии” садржи публикације о повреди права на дом, тесту пропорционалности (на хрв. размјерност), начелима ЕСЉП у притворским предметима или начелу „ne bis idem” у пракси ЕСЉП, итд.

RSS Прилагода пристапаћности A A e-Грађани

Središnji državni portal

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured zastupnika Republike Hrvatske
pred Europskim sudom za ljudska prava

Pretražite Ured

[Vijesti](#) [O Uredu](#) [Dokumenti](#) [Pristup informacijama](#) [Sudska praksa](#)

Naslovnica ▾ | [Edukacija o Konvenciji](#) ▾

Edukacija o Konvenciji

Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda sastavni je dio hrvatskog pravnog sistema od 1997. godine te su je sva tijela državne vlasti dužna primjenjivati u svom postupanju.

Hrvatska državna tijela su ona koja su u prvom redu dužna jamčiti i štitiiti prava zajamčena Konvencijom, dok Europski sud za ljudska prava pruža supsidijarnu zaštitu, u slučajevima kada su nacionalna tijela propustila primijeniti ili krivo primijenila Konvenciju. Prema tome, osnovna je svrha Konvencije da se ona primjenjuje pred hrvatskim tijelima, što se u praksi najčešće odnosi na pravosudna tijela.

Republika Hrvatska prihvatila je i Deklaraciju iz Interlakena te Deklaraciju iz Brightona kojom su se sve države članice Konvencije izravno obvezale povećati svijest nacionalnih vlasti (izvršne, sudske i zakonodavne) o konvencijskim standardima i osigurati njihovu primjenu u državi.

Između ostalog, Deklaracijom iz Brightona države članice su se obvezale da će:

- poticati nacionalne sudove i omogućiti im da vode računa o bitnim načelima Konvencije, uzimajući u obzir sudsku praksu Suda u vođenju postupaka i formuliranju presuda;
- davati bitne informacije javnim dužnosnicima o obvezama na temelju Konvencije, posebice onima koji vode obuku u pravosudnom sustavu, onima koji su nadležni za primjenu prava i onima koji su odgovorni za lišavanje osoba slobode o tome kako ispuniti obveze iz Konvencije;
- davati odgovarajuće informacije i provoditi stručnu obuku sudaca, odvjetnika i državnih odvjetnika o Konvenciji tijekom studija, praktične obuke i stručnog usavršavanja.

Za pravilno razumijevanje konvencijskih standarda, nužno je upoznati se i sa sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava, koja se kontinuirano razvija i unaprjeđuje, pa je stalno usavršavanje u tom području potrebno za dužnosnicima svih razina.

Ured zastupnika kroz izradu i objavljivanje tromjesečnih pregleda sudske prakse Europskog suda za ljudska prava redovito informira stručnu javnost o najnovijim stavovima izraženima u odlukama tog Suda.

Ured zastupnika izrađuje i analize i prikaze pojedinih tema koje su od posebnog interesa državnim tijelima za pravilnu primjenu Konvencije na domaćoj razini.

ПРЕГЛЕД ПРАКСЕ ЕСЉП

НАЧЕЛА И ПРАВИЛА ЕСЉП

ПРЕГЛЕДИ ПРАКСЕ EUROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA

Dokumenti

- Pozitivna utvrđenja Europskog suda za ljudska prava u hrvatskim predmetima – presude i odluke u kojima nije utvrđena povreda Konvencije (1315kb)
- Prikaz načela "ne bis in idem" u praksi Europskog suda za ljudska prava (896kb)
- Načela Europskog suda za ljudska prava u pritvorskim predmetima (561kb)
- Prikaz pravila utvrđivanja konačnosti presuda Europskog suda za ljudska prava (311kb)
- Pravo na dom i test razmjernosti u praksi Europskog suda (863kb)

Ispiši stranicu Podijeli na Facebooku Podijeli na Twitteru Podijeli na Google +



HUDOC – База судске праксе Европског суда за људска права

База података HUDOC представља најпотпунији приказ праксе ЕСЉП, која поред пресуда и одлука укључује приступ и преглед комуницираним случајевима, правним сажетцима, саветодавним мишљењима, као и саопштењима за медије. HUDOC се налази на <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng>, а за његову употребу израђен је приручник који је доступан на http://www.echr.coe.int/Documents/HUDOC_Manual_2016_ENG.PDF. Приручник за HUDOC је сложен на начин да свака страница објашњава један задатак. Као додатну помоћ, HUDOC пружа део „Често постављена питања” којим се корисницима дају одговори на најчешће постављена питања. До HUDOC-а се може доћи и преко странице www.echr.coe.int приступом на „Case-Law” који упућује на „HUDOC Database”.

Корисници који овладају претрагом у е-ЈУРИС бази ће без већих проблема, уз веома ограничено знање енглеског језика, моћи да се снађу и у инструментима за претрагу HUDOC-а јер је организација радног простора идентична HUDOC бази која се приказује на горњој слици. С леве стране екрана се налазе алати за претрагу базе (збирке докумената и филтери), а десна страна је резервисана за хронолошки приказ пресуда ЕСЉП односно за приказ резултата претраге.

The screenshot displays the HUDOC website interface. At the top left is the HUDOC logo with the text 'European Court of Human Rights'. On the right, there is a search bar and a 'SEARCH' button. Below the search bar are links for 'Useful Links', 'Preferences', 'Advanced Search', 'Help', and 'Other Languages'. The main content area is divided into two columns. The left column, titled 'NARROW YOUR SEARCH', contains 'DOCUMENT COLLECTIONS' and 'FILTERS'. Under 'DOCUMENT COLLECTIONS', 'Case-Law (56497)' is selected, with 'Chamber (52342)' checked. Under 'FILTERS', 'LANGUAGE' is set to 'English (18675)'. The right column shows search results for '56497 Results Found'. The first result is 'CASE OF HADZIEVA v. BULGARIA' (45285/12), dated 01/02/2018, with a description: 'Violation of Article 8 - Right to respect for private and family life (Article 8 - Positive obligations Article 8-1 - Respect... more...'. Other results include 'CASE OF M.A. v. FRANCE', 'CASE OF V.C. v. ITALY', 'CASE OF M.K. v. GREECE', 'AFFAIRE V.C. c. ITALIE', 'AFFAIRE M.A. c. FRANCE', 'AFFAIRE M.K. c. GRÈCE', 'AFFAIRE HADZIEVA c. BULGARIE', and 'CASE OF ASANI v. "THE FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF MACEDONIA"'. Each result includes a brief description and links for 'Case Details', 'Legal Summary', 'Press Release', and 'Related'.

European Programme for Human Rights Education for Legal Professionals (HELP) – Европски програм за едукацију о људским правима за правнике

Европски програм за едукацију о људским правима за правнике, познатији као HELP је развијен у оквиру Савета Европе као вид подршке примени ЕКЉП на националном нивоу у њеним државама уговорницама. Овај инструмент учења на даљину је намењен, пре свега, судијама, тужиоцима и адвокатима који су свакодневно професионално усмерени на примену ЕКЉП. Као платформа за учење на даљину, HELP курсеви су отворени и за све који су заинтересовани да прошире своја знања о ЕКЉП.

Приступ HELP-у се остварује преко интернет странице <http://help.elearning.ext.coe.int/> на којој се налази каталог курсева који су тренутно доступни. Називи курсева су на енглеском језику, али се испод сваког назива налази списак језика на којима је дати курс доступан. Највећи број курсева је доступан на српском или на неком од разумљивих језика као што су босански и хрватски.

The screenshot shows the HELP Online Courses website. At the top, there is a navigation bar with the Council of Europe logo and a 'Log in' button. Below this, there is a banner with the text 'HELP Online Courses' and another 'Log in' button. The main content area features three course cards:

- Admissibility Criteria**: Available languages: eng | bos | bul | ces | ita | lav | lit | mne | ron | rus | spa | sqi | srp | tur. A red box highlights 'srp'.
- Alternative measures to detention**: Available languages: eng | bos | bul | ell | mne | srp | sqi. A red box highlights 'srp'.
- Anti-discrimination**: Available languages: eng | aze | bos | bul | ell | hye | ita | kat | lav | lit | mne | pol | ron | sqi | srp | ukr. A red box highlights 'srp'.

Annotations on the page include:

- A red box on the left side: **НАСЛОВИ КУРСЕВА** (Course titles).
- A red box at the bottom: **ДОСТУПНИ ЈЕЗИЦИ** (Available languages).
- A red box at the bottom right: **СРПСКИ ЈЕЗИК** (Serbian language).

При првом одабиру било ког од доступних курсева систем ће затражити регистрацију. Процес регистрације је једноставан и кратак. Потребно је укупати жељено корисничко име и шифру, као и адресу електронске поште, име, презиме, град и државу. Након завршетка уноса података на адресу електронске поште стиже потврда о регистрацији с информацијама потребним за приступ.



Свако ко отвори сопствени налог има могућност да приступи курсевима за самостално учење на даљину о ЕКЉП као и њеним појединим члановима који садрже приручнике о методологији и кључним концептима ЕКЉП, презентације и студије случаја.

Публикације и приручници о пракси Европског суда за људска права и примени Европске конвенције за људска права

7.1. ПУБЛИКАЦИЈА *"FINDING AND UNDERSTANDING THE CASE-LAW OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS"* – ПРОНАЛАЖЕЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ ПРАКСЕ ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА

На линку http://www.echr.coe.int/Documents/CLIP_Finding_understanding_case_law_ENG.pdf отвара се на интернет страници ЕСЉП публикација „Проналажење и разумевање праксе Европског суда за људска права” на енглеском језику, тј. „*Finding and understanding the case-law of the European Court of Human Rights.*”

Публикација представља опсежан, практичан и функционалан приказ различитих инструмената, водича и приручника који постоје на интернет страницама у пдф формату, а садрже најважније пресуде и одлуке ЕСЉП. Није доступна на српском језику. Публикацији се може приступити и скенирањем QR кода.



7.2. CASE-LAW INFORMATION NOTE – ИНФОРМАЦИЈЕ О СУДСКОЈ ПРАКСИ

Информације о судској пракси – *Case-Law Information Note* је месечна публикација која садржи сажетке случајева за које се сматра да су од посебног интереса те нуди новости о ЕСЉП и његовим публикацијама. Информације се налазе на www.echr.coe.int у делу „*Case-law*” и потом на „*Case-law analysis*”.

7.3. REPORTS OF JUDGEMENTS AND DECISIONS AND E-REPORTS – ИЗВЕШТАЈИ О ПРЕСУДАМА И ОДЛУКАМА И ЕЛЕКТРОНСКИ ИЗВЕШТАЈИ

Извештаји о пресудама и одлукама (службене серије), односно „*Reports of Judgements and Decisions*” и „*e-Reports*” налазе се на www.echr.coe.int, у делу „*Case-Law*” преко „*Judgements and Decisions*” те кликом на речи „*More info*” отвара се страница на којој је приказ свих издања извештаја, а испод њих се налазе „*e-Reports*” које чине извештаји у пдф формату. Извештај је доступан на енглеском језику. Извештајима се може приступити и скенирањем QR кода.



Извештаји садрже избор пресуда или изводе из пресуда које су класификоване према члановима ЕКЉП, кључним речима и кључним појмовима. У извештају се такође могу наћи и сажетци пресуда, на енглеском и француском језику.

7.4. OVERVIEW OF THE COURT'S RECENT CASE-LAW – ПРЕГЛЕД НАЈНОВИЈЕ ПРАКСЕ ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Преглед најновије праксе ЕСЉП доступан је на www.echr.coe.int унутар дела „Case-Law”, који затим, преко дела „Case-Law Analysis” отвара поље под насловом „Overview of the Court’s recent case-law”. Преглед праксе је доступан на енглеском језику и доступан је и скенирањем QR кода.



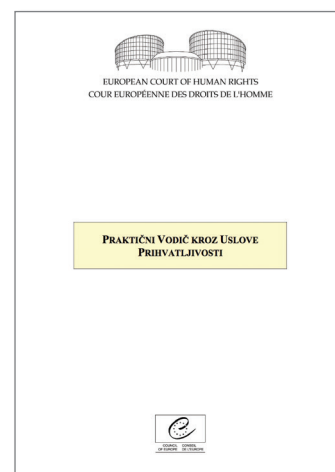
Преглед садржи пресуде и одлуке које указују на нова или важна питања од општег интереса.

7.5. ADMISSIBILITY GUIDE – ПРАКТИЧНИ ВОДИЧ КРОЗ УСЛОВЕ ПРИХВАТЉИВОСТИ ПРЕДСТАВКЕ

Приступом на страницу www.echr.coe.int у делу „Case-Law” преко „Case-Law Analysis” може се доћи до Водича о прихватљивости представки пред Европским судом на српском језику односно како је насловљен као „Практични водич кроз услове прихватљивости”, тј. *Admissibility Guide*. Приступити му се може преко „Other languages and more info” под ознаком „Serbian”.



Приступ је могућ скенирањем QR кода.



7.6. CASE-LAW GUIDES – ВОДИЧИ КРОЗ СУДСКУ ПРАКСУ

ЕСЉП издао је водиче за поједине чланове ЕКЉП који су доступни на <http://www.echr.coe.int> на енглеском и француском језику, као и неким другим европским језицима. Преко „Case-Law” и „Case-Law Analysis” долази се до „Case-Law Guides” који на „Guides” отвара следеће водиче:



- Article 1** *Obligation to respect human rights* (Обавеза поштовања људских права)
- Article 4** *Prohibition of slavery and forced labour* (Забрана ропства и принудног рада)
- Article 5** *Right to liberty and security* (Право на слободу и безбедност)
- Article 6** *Right to a fair trial (civil limb)* (Право на правично суђење (грађанскоправни аспект))
- Article 6** *Right to a fair trial (criminal limb)* (Право на правично суђење (кривичноправни аспект))
- Article 7** *No punishment without law* (Кажњавање само на основу закона)
- Article 8** *Right to respect for private and family life* (Право на поштовање приватног и породичног живота)

Article 9 *Freedom of thought, conscience and religion* (Слобода мисли, савести и вероисповести) [ДОСТУПАН НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ](#)

Article 15 *Derogation in time of emergency* (Одступање у ванредним околностима)

Article 2 of Protocol No 1 *Right to Education* (Право на образовање)

Article 3 of Protocol No 1 *Right to free elections* (Право на слободне изборе)

Article 4 of Protocol No 4 *Prohibition of collective expulsions of aliens* (Забрана групног протеривања странаца)

Article 4 of Protocol No 7 *Right not to be tried or punished twice* (Право да се не буде суђен или кажњен двапут у истој ствари)

7.7. FACTSHEETS AND COUNTRY PROFILE – ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРЕСУДАМА И ПРОФИЛ ЗЕМЉЕ

Factsheets информације о пресудама су важан део праксе ЕСЉП у којем се дају сажети најважнијих случајева, по одређеним областима.

За сваку државу уговорницу ЕКЉП, ЕСЉП креира тзв. *Country Profile* на којем су истакнути најважнији предмети против те државе.



Factsheets и *Country Profile* се налазе се на страници www.echr.coe.int у делу „Press”.

7.8. CASE-LAW RESEARCH REPORTS – ИЗВЕШТАЈИ О ИСТРАЖИВАЊИМА СУДСКЕ ПРАКСЕ

На страници www.echr.coe.int преко „Case Law” и „Case Law Analysis” могућ је приступ публикацији „Case Law Research Reports” тј. Извештајима о истраживању судске праксе који се баве „трансверзалним” темама с којима се суочио ЕСЉП у својој пракси.



7.9. JOINT PUBLICATIONS OF EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS AND EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS (FRA) – ЗАЈЕДНИЧКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА И АГЕНЦИЈА ЗА ОСНОВНА ПРАВА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

На страници www.echr.coe.int преко „Case Law” у трећем ступцу „Other publications” нуде се Заједничке публикације Европског суда за људска права и Агенција за основна права Европске уније (ФРА) тј. *Joint Publications of Council of Europe and European Union Agency for Fundamental Rights (FRA)* које обрађују различита питања из подручја људских права попут приступа суду, права детета, азила, недискриминације и сл. Публикације су преведене на све језике држава чланица Европске уније, а за кориснике у РС важно је рећи да су доступне на хрватском језику и стога доступне за евентуалну употребу.



7.10. HUMAN RIGHTS HANDBOOKS – ПРИРУЧНИЦИ О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

Генерални Директорат људских права и владавине права Савета Европе издао је више публикација под називом „*Human Rights Handbooks*” које се баве појединим аспектима ЕКЉП или њених протокола које су писали правни практичари, пре свега судије. До публикација се долази одласком на страницу www.echr.coe.int, преко „*Case Law*” на „*Other publications*” који потом даје приказ „*Publications of the Council of Europe*” и међу њима налазе се „*Human Rights Handbooks*” до којих се долази кликом на „*All handbooks*”. На истој страници је публикација „*Human rights and criminal procedure*” који је кликом на „*Serbian*” доступан на српском језику под насловом „*Људска љрава у кривичном љосћујуку*”.



Публикацији се може приступити и скенирањем QR кода.

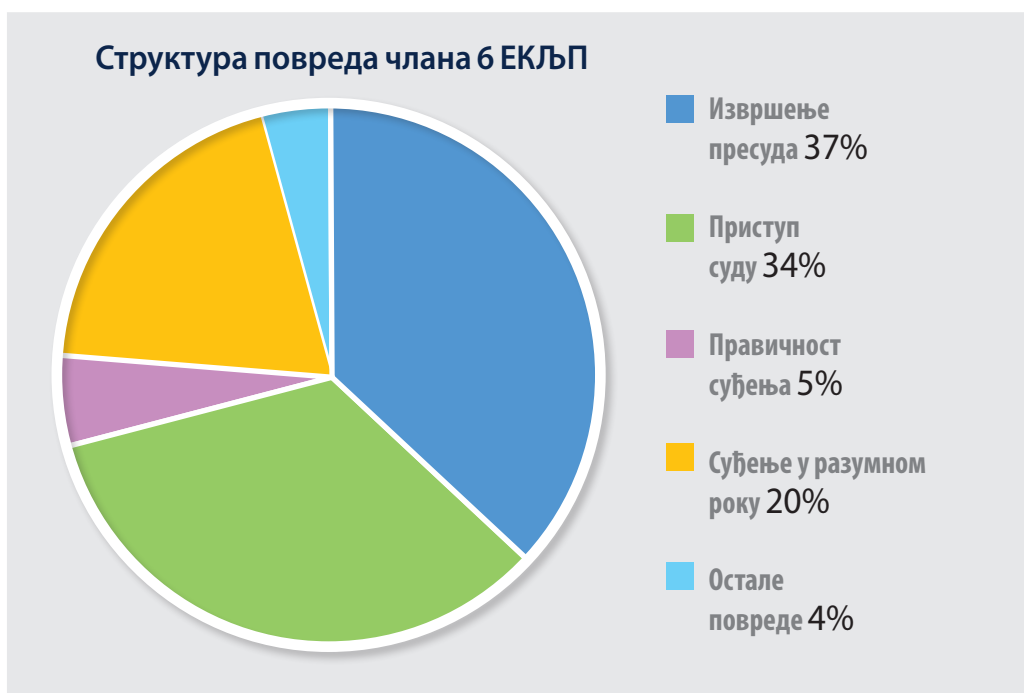
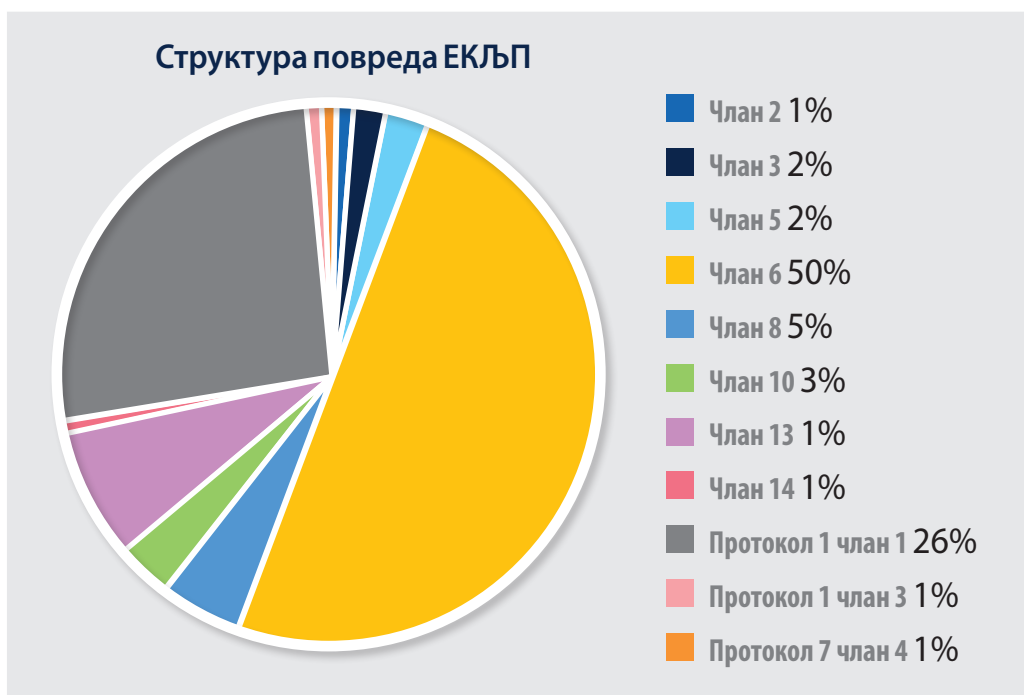
Проблеми везани за примену Европске конвенције за људска права у Републици Србији

На основу доступних података из HUDOC-а, ЕСЉП је од 2003. године до децембра 2017. године) донео укупно 177 пресуда које се односе на РС. Од тих 177 пресуда у 157 је утврђена повреда бар једног члана ЕКЉП док у преосталих 20 повреде нису констатоване. Овако висок проценат (88%) случајева које је РС изгубила пред ЕСЉП указује на чињеницу да постојећи механизми за заштиту људских права на националном нивоу имају одређене недостатке. Пажњу треба усмерити ка судској заштити јер су ови случајеви завршили пред ЕСЉП тек након исцрпљивања свих правних лекова на националном нивоу, односно након пропуста националног правосудног система да препозна повреде и да на њих одговори на адекватан начин.

Статистичка анализа 157 пресуда у којима је ЕСЉП утврдио повреду ЕКЉП у односу на РС показује следећу структуру повреда:

- ▶ Члан 2 (право на живот) – 3 пресуде
- ▶ Члан 3 (забрана мучења) – 5 пресуда
- ▶ Члан 5 (право на слободу и безбедност) – 6 пресуда
- ▶ Члан 6 (право на правично суђење) – 124 пресуде
- ▶ Члан 8 (право на поштовање приватног и породичног живота) – 12 пресуда
- ▶ Члан 10 (Слобода изражавања) – 8 пресуда
- ▶ Члан 13 (право на делотворни правни лек) – 19 пресуда
- ▶ Члан 14 (забрана дискриминације) 2 пресуде
- ▶ Члан 1 протокола 1 (заштита имовине) – 64 пресуде
- ▶ Члан 3 протокола 1 (право на слободне изборе) – 1 пресуда
- ▶ Члан 4 протокола 7 (не бис ин идем) – 1 пресуда

Укупан број повреда је 245, а њихова структура указује да су убедљиво најбројније повреде чланова 6 и члана 1 Протокола бр. 1 уз ЕКЉП. На ова два члана отпада укупно 76% утврђених повреда. Даља анализа повреда ова два члана идентификује **извршење пресуда, приступ суду, суђење у разумном року и неометано уживање имовине** као најчешће проблеме.



Поред ових проблема потребно је споменути и проблем спровођења делотворних истрага који се јавља у вези са члановима 2 и 3 као њихов процесни аспект. И поред тога што ових пресуда нема много, њиховом детаљнијом анализом уочава се да је у свакој пресуди у вези са ова два члана ЕСЉП препознао као конкретан проблем питање **спровођења делотворне истраге**.

Ако се погледа пракса ЕСЉП у односу на Републику Хрватску, статистика ће показати да су обе земље прилично сличне у односу на врсту повреда конвенцијских права што се може приписати сличном правном наслеђу.

У својој целини, примена члана 6 ЕКЉП, у његовим различитим аспектима као и примена члана 1 Протокола број 1 уз ЕКЉП чине се најизраженијим проблемима у обе земље. С обзиром да је Хрватска знатно дуже уговорница ЕКЉП (од 1997. године), те да дуже у свом правном поретку има уставну жалбу, као средство заштите људских права (од 1990. године) природно је да је број повреда конвенцијских права већи у поређењу са РС. Оно што, међутим, тражи посебну пажњу у случају Србије, у поређењу са Хрватском, је могућност настајања системског проблема када су у питању повреде права на правично суђење због неизвршења пресуда. Број повреда права на заштиту имовине у случајевима против РС захтева опрез јер тренутно РС има двоструко више повреда права својине у односу на Хрватску, упркос краћем „стажу” у примени ЕКЉП.

Оно што се из статистичких података доступних на страницама ЕСЉП можда неће најбоље видети јесте чињеница да статистика хрватских случајева, с обзиром на временску компоненту у примени ЕКЉП, показује својеврсну дисперзију конвенцијских повреда. Наведено значи да у случају Хрватске постоји мноштво појединачних или боље речено изолованих случајева који су по својој природи специфични. За разлику од Хрватске, пракса ЕСЉП у односу на РС указује на супротну тенденцију. Србија је пред ЕСЉП имала неколико категорија проблема у оквиру којих је имала мноштво појединачних представки. Решење једног случаја за собом повлачи решење мноштва других предмета. Најбољи пример за то био је случај *Вучковић и остали против Србије* након којег је 11.427 предмета пред ЕСЉП одбачено и обрисано с листе. Овај пример показује да примена ЕКЉП на домаћем нивоу може да спречи прилив нових представки ЕСЉП, с једне стране, као и да се ослањањем на пресуду Европског суда донету у погледу одређеног случаја, може да реши мноштво истоврсних других случајева од стране домаћих судова и на тај начина домаћем нивоу пружи заштита људских права, с друге стране. Ипак, може се очекивати с временом да ће и у односу на РС доћи до својеврсне дисперзије конвенцијских повреда као што је то случај с Хрватском.

ПОДРШКА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ПРАВОСУДНОЈ АКАДЕМИЈИ
Теразије 8/1, 11000 Београд, Србија
Т: +381 11 3023 866
Ф: +381 11 3023 877
info@jap.rs



Пројекат спроводи конзорцијум
који предводи British Council